

Årsmøde: Fortsat god økonomi – men politiske tiltag bekymrer

Politikernes manglende loyalitet mod principperne i den grønne trepartsaftale og forhastet implementering giver anledning til bekymring og frustration i L&F Kvæg. Det opvejes ikke af, at også 2025 ligner et økonomisk godt år for de fleste.

Kvægbruget har oplevet en længere periode med stabilt høje priser på mælk og oksekød. Det har vist sig i pæne, sorte tal på bundlinjerne hos de fleste bedrifter. De første regnskaber tyder på, at det også gælder 2025. Mange har udnyttet den gode indtjening til at reducere gælden, og dermed sikre større handlefrihed.

Det glædede man sig naturligvis over på årsmødet for L&F Kvæg i Herning Kongrescenter. Det stærke sammenhold og fællesskab i sektoren, blandt andet om avlsarbejde og smittebeskyttelse, blev også fremhævet. Alligevel var Jesper Arnth's første formandsberetning præget af bekymring:

“Den ny model for kvælstofregulering udfordrer kvægbrugerne maksimalt. Samtidigt er det dybt bekymrende, at politikerne sætter meget stramme tidsfrister for landmændene, men ikke selv har ajourførte tal til modellerne klar, og har styr på kompensations-satserne. Tilsammen sætter det alting i stå, og skaber usikkerhed om politikernes vilje til at forløse den grønne trepart som aftalt,” siger Jesper Arnth.

Stå ved den grønne trepart

Han understregede i sin beretning, at L&F Kvæg fortsat bakker op om ambitionerne.

“Treparten er den rette vej. Det er en løsningsmodel med finansiering, som stiller os langt bedre, end hvis vi skulle løse udfordringerne og samfundets krav et ad gangen. Mange af kravene går årtier tilbage, og med treparten kan vi med én indsats løse flere udfordringer på en gang,” siger Jesper Arnth, der glæder sig over, at mange kvægbrugere har været centrale spillere i de lokale treparter og kystvandråd.

“Mange gode kolleger har ydet en jæt-teindsats i arbejdet. Stor ros for det. Derfor føles det også som et slag i ansigtet på

landmænd, der med den nye kvælstofmodel står til at få helt håbløse vilkår, som også gør det umuligt at tænke i omlægningsprojekter. Politikerne må vise, at de står ved den grønne trepartsaftale, hjælpe den på vej, og give den tid til at virke.”

Bovaer kræver svar

Bovaer var et andet centralt element i beretningen. En gruppe mælkeproducenter oplevede som bekendt problemer med dårligere foderoptagelse og mælkeydelse, samt øget forekomst af fordøjelses- og stofskiftesygdomme, da de begyndte at bruge Bovaer i efteråret, som et resultat af det politiske krav fra Landbrugsaftalen i 2021.

“Vi skal selvfølgelig ikke gå på kompromis med velfærden for at nå klimamål. Problemerne kom dog som en stor overraskelse. Ingen forskning eller udenlandske erfaringer har givet grund til at bekymring,” siger Jesper Arnth, der er glad for, at man hurtigt fik gennemført muligheden for at træde ud af ordningen med en tro-og-love-erklæring.

Det er nu centralt for L&F Kvæg at nå til bunds i sagen. SEGES Innovation arbejder lige nu med en teori om, at et højt indhold af svovl i foderet kan være årsag til problemer, når der tilsættes Bovaer. Den teori skal efterprøves i løbet af året.

Den europæiske fødevarereautoritet, EFSA, har tidligere på måneden sat godkendelsen af Bovaer under fornyet vurdering. Det fremgår af en ny opfordring til at indsende data.

“De danske erfaringer har altså også fundet vej til EU. Det er positivt, for det øger muligheden for at få klarhed over, hvorfor vi præcis i Danmark oplever at nogle af mælkeproducenterne får store udfordringer, når de begynder med Bovaer. Det er selvfølgelig en sag, vi kommer til at bruge rigtig mange ressourcer på i år,” fastslår Jesper Arnth.

Panel: Samfundskontrakten er vigtig for fremtidens kvægproduktion

Til Kvægekongres 2026 tørnede Danish Crown, DLR Kredit og Arla sammen for at give deres bud på, hvordan vi sikrer fremtiden for dansk kvægbrug.

I fremtiden skal det være endnu vigtigere for landmanden at være en del af debatten om, hvordan vi producerer fødevarer. Det var et af de budskaber, som Niels Duedahl, adm. direktør for Danish Crown, Hanne Søndergaard, Executive Vice President for Agriculture, Sustainability & Communications, Arla Foods, og Jens Kr. A. Møller, Adm. direktør, DLR Kredit, var enige om ved paneldebatten ved året kvægekongres, hvor der skulle diskuteres, hvordan vi sikrer fremtiden for dansk kvægbrug.

”Det er vigtigt, at vi får fornyet samfundskontrakten. Vi har ikke noget at skamme os over i dansk landbrug. Vi er kvalitetsførende og har høj fødevarer sikkerhed,” sagde Niels Duedahl ved paneldebatten mandag til Kvægekongres.

Han pointerede samtidig, at det er vigtigt at starte fra bunden af, når man skal fortælle om fødevarer.

”Alle fødevarer starter med en landmand. Det er et formålsdrevet erhverv, hvor forbrugeren har en forventning til, hvor den samlede produktion står. Men selvom forbrugeren har forventning, skal det også hænge sammen med betalingsvilligheden. Her er det kun 10 procent af en forbrugergruppe, der vil betale det ekstra for velfærd,” forklarede Niels Duedahl og tilføjede, at vi i Danmark har potentiale til at blive Europas førende på mejeri og kød-siden.

Stabile rammer og adgangen til arbejdskraft

Ifølge Jens Kr. A. Møller er samfundskontrakten med til at sikre den økonomiske stabilitet for landmanden.

”Samfundskontrakten er en forudsætning for stabile rammevilkår og adgangen til arbejdskraft. Og så giver den medspil blandt politikerne, så man har den folkelige opbakning,” forklarer han.

Han er samtidig enig med Niels Duedahl i, at det er vigtigt at få fortalt samfundet om fødevarernes oprindelse.

”Det er vigtigt med den positive fortælling: At landbruget også kan give gode klimaløsninger. Det er samtidig afgørende for, hvordan landmanden i sidste ende kan investere,” forklarer han, og tilføjer, at det er især, når det kommer til udledningskvoten hos landmanden, at der er behov for at være transparent overfor det omkringliggende samfund.

Mindske afstand mellem land og by

Ifølge Hanne Søndergaard har de hos Arla en stærk tro på de unge, der kommer til at forme fremtiden. Men skal man sikre samfundskontrakten, er det vigtigt at mindske afstanden mellem land og by, som hun mente, er blevet alt for stor.

”Vi har brug for et åbent landbrug på turbo, så det ikke bare er markedsføring af konceptet, men at det får en større betydning at komme ud og besøge en landmand,” fortalte hun og fortsatte:

”Vi skal samtidig være gode til at fortælle, at der er en fremtid i markedet, så næste generation ønsker at blive en del af det.”

Arla har fokus på at investere og innovere, så dansk kvægbrug er sikker på at være foran konkurrenterne.

”Vores investeringer kræver dog, at vi får frispark på kvælstof og genstartet kampen.”

Forsyningsikkerhed i en foranderlig verden

Det er dog svært at komme udenom, at forsyningsikkerheden er et stort tema for vores fremtidige fødevareproduktion. Niels Duedahl fremhævede Japan som eksempel, som i dag importerer to tredjedele af deres produktion, og den gennemsnitlige japanske landmand er over 60 år. Her er der en drivkraft i dansk landbrug.

”Dem, der formår at forny sig, er her stadig om 60 år,” påpegede han.

Ida Sørensen er Årets elev i kvægproduktion 2025

”Fremtidens kvægbrug kræver både faglighed, ansvar og mod til at se udviklingen i øjnene. Det kræver unge mennesker, der kan mere end at løse dagens opgaver – og som også har blik for, hvordan erhvervet skal udvikle sig i morgen.”

Juryen i sin beskrivelse af Ida Sørensen

På Kvægekongres høstede Ida Sørensen store klapsalver, da hun modtog prisen som Årets elev i kvægproduktion. Ida udmærker sig ved et fagligt engagement, der rækker ud over det forventelige, kombineret med stor personlig drivkraft. Hendes arbejdsgiver betragter hende som den dygtigste elev, de nogensinde har haft. Ida fundet sit rette element i landbruget, hvor hun trives og udviser et engagement, der kan mærkes – både i stalden og i samarbejdet med andre.

Kvælstofreguleringer risikerer at lukke Carsten Hedegaards mælkeproduktion

Mange landmænd er godt i gang med at implementere elementerne i trepartsaftalen. De nye kvælstofreguleringer har dog stukket en kæp i hjulet på det arbejde. En af dem er ejeren af gården ‘Christiansborg’ på Fyn.

Arbejdet med Grøn Trepert var mange steder i god proces. Det samme gjaldt hos Carsten Hedegaard, som ejer mælkeproduktionen Christiansborg ved Ørbæk på Fyn med 675 Holstein-køer og 625 hektar jord. Etableringen af minivådområder gik lige så godt, indtil kvælstofreguleringen blev vedtaget i slutningen af 2025. Nu står han til kun at måtte dyrke to afgrøder på sin mark, og resten skal lægges brak.

”Da vi opdagede, at den nye kvælstofregulering ramte så hårdt, at vi måske ikke kan have mælkeproduktion på ejendommen længere, gav det os et par søvnløse nætter,” fortæller Carsten Hedegaard.

Generationsskifte risikerer at ende i lukning

Han har ellers i seks år været i gang med et generationsskifte. Men med de nye udgifter til at skulle indkøbe foder i stedet for hjemmeavl, risikerer hans børn, som stod til at overtage bedriften, at

skulle lukke mælkeproduktionen.

”Vi er helt indforstået med, at kvælstofreguleringen skal komme, men bare at den kunne gå hånd i hånd med treparten. Det vil medvirke, at efterhånden som vi etablerer minivådområder, så efterlever det kvælstofkravene. Så vil vi ikke blive så hårdt ramt på markniveau,” lyder det fra Carsten Hedegaard.

Mange kvægbrugere står i samme situation

Carsten Hedegaard står ikke alene i denne situation. Mange kvægproducenter risikerer at blive ramt af samme udfordringer. Mange kvægbrug ligger i kystoplande, der er særligt udfordrede, da det her er muligt at udnytte arealerne effektivt til grovfoderproduktion.

”Jeg kan ikke afvise, at vi kommer til at forfølge sager som disse ad et juridisk spor. Vi skal selvfølgelig vide, hvad vi kan forvente i kompensation. Vi har i kvægbruget altid haft en tradition for at tænke langsigtet. Det her er lige modsat,” påpeger Jesper Arnth, formand for Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg, i sin beretning på sektorens årsmøde mandag i Herning.

HIGHLIGHTS
KVÆG
KONGRES
2026

Drive, fællesskab og blik for forandringer

Juryen fremhæver netop, at arbejdet med landbruget for Ida ikke kun tager afsæt i, hvordan det ser ud i dag, men også i en klar bevidsthed om, hvordan det skal udvikle sig i morgen. Samtidig viser hun en tydelig forståelse for vigtigheden af åbenhed i relationen mellem landbruget og det omgivende samfund.

På arbejdspladsen inspirerer Ida med sin energi og sit gåpåmod – og hun har samtidig øje for de forandringer, der præger kvægbruget, særligt inden for klima og dyrevelfærd.

”Den type unge giver tro på fremtiden”

Kvægformand i Landbrug & Fødevarer, Jesper Arnth, glæder sig over, at prisen i år går til en elev, der både rummer stærke faglige kompetencer og en tydelig forståelse for fremtidens krav:

”Ida viser, hvad det vil sige at være en stærk elev i kvægproduktion i dag. Hun har en faglighed og en energi, der løfter hverdagen på bedriften, og samtidig et klart blik for, at klima, dyrevelfærd og åbenhed bliver helt centrale elementer i fremtidens kvægbrug. Det er den type unge, der giver tro på udviklingen i erhvervet,” siger Jesper Arnth.

Potentiale til at blive driftsleder

Juryen peger også på Idas ledelsesmæssige potentiale. Dommerpanelet er overbevist om, at hun kan blive en fremragende driftsleder, fordi hun vil kunne rumme, inkludere og motivere alle typer medarbejdere – en kompetence, der bliver stadig vigtigere i fremtidens landbrug.

Ministerbesøg satte fokus på data og velfærd i stalden

Data, dyrevelfærd og nye regler satte dagsordenen, da landbrugsministeren besøgte Gl. Krogaard på Fyn.

Mandag den 16. februar var der fint besøg hos mælkeproducent Palle Hansen og hans 270 køer på Fyn. Minister for landbrug, fødevarer og fiskeri Jacob Jensen havde sammen med Thomas Skriver Jensen, fødevareordfører fra Socialdemokratiet, taget turen til Palle Hansens ejendom. Sammen med både faglige fra Viking Genetics og SEGES Innovation blev der talt om klimateknologi og potentialet i avl. Ministeren var især interesseret i, hvordan data kan forbedre både bæredygtighed, dyrevelfærd og økonomi på bedriften.

AI-kamera til bedre avl

På bedriften har Palle Hansen installeret et såkaldt Cattle Feed Intake System (CFIT). Det er et AI-baseret dybdelæringsystem, der bruger 3D-kameraer til at overvåge og måle foderindtaget på tværs af laktationen. Her overvåges foderindtag hos koen via en censor på koens halsbånd, som går op i et kamera over fodertruget. På den måde bliver det muligt at avle for bedre fodereffektive og klimavenlige køer. Det var også noget, som Louise Helmer, adm. Direktør hos Viking Genetics, der har udviklet systemet, fremlagde for ministeren på besøget.

Ændring af bekendtgørelse

Jesper Arnth, formand for L&F Kvæg, fik samtidig belyst det gode samarbejde, der har ført til de varslede justeringer i bekendtgørelsen for kvægstalde, hvor det nu er nemmere at renovere eksisterende stalde, så de lever op til kravene for dyrevelfærd. Palle Hansens stald er et godt eksempel på en af de stalde, hvor de små opdateringer i bekendtgørelsen, vil gøre det muligt at ombygge stalden, så køernes velfærd fuldt ud tilgodeses – uden at skulle starte helt fra bunden.

Det betyder nye muligheder for de kommende generationer på Gl. Krogaard. Her er Palle Hansen nemlig i gang med generationsskifte. Han har ændret sit selskab til I/S, og hans tidligere driftsleder har fået ejerandele i bedriften.

